

Inhalt / Spis treści

Wojciech Batus

Einführung	11
Wprowadzenie	17

Adam Matkiewicz

Kunstgeschichte an der Jagiellonen-Universität	21
--	----

I. Die Etablierung der Kunstgeschichte als universitäre Disziplin – die Rolle der deutschen und österreichischen Universitäten / Kształtowanie się historii sztuki jako dyscypliny uniwersyteckiej – rola uniwersytetów niemieckich i austriackich

Henrik Karge

Stilgeschichte versus Kulturgeschichte: Zur Entfaltung der kunsthistorischen Methodik in den Jahrzehnten ab 1850	41
Streszczenie: Historia stylu wobec historii kultury: o rozwoju metodologii historii sztuki od roku 1850	58

Johannes Rößler

Kunstgeschichte als Realpolitik. Anton Springer und die ideengeschichtlichen Komponenten der Institutionalisierung.	61
Streszczenie: Historia sztuki jako <i>Realpolitik</i> . Anton Springer a ideowo-historyczne elementy instytucjonalizacji	85

Dorothea Peters

Zur Etablierung der Fotografie als Instrument der Kunstgeschichte: Der Kunstverlag Gustav Schauer und die Berliner Museen um 1860	87
Streszczenie: O początkach fotografii jako narzędzia historii sztuki: wydawnictwo Gustava Schauera i muzea berlińskie około roku 1860	104

Marc Schalenberg

„Berliner Schule“: Kontexte der Konstituierung der Kunstgeschichte, ca. 1820–1860	105
---	-----

Streszczenie: „Szkola berlińska”: konteksty kształtowania się historii sztuki ok. 1820–1860 118

Beate Störkuhl

Die Kunstgeschichte an der Breslauer Universität bis 1945 121

Streszczenie: Historia sztuki na Uniwersytecie Wrocławskim do roku 1945. 141

II. Kunstgeschichte und Kunstkenner: Connaisseurs, Spezialisten, Zuschreibungsfragen / Historia sztuki a znawstwo: koneserzy, specjaliści, spory o atrybucje

Lena Bader

Kopie und Reproduktion im Holbein-Streit. Eine wissenschaftshistorische Retrospektive aus bildkritischer Perspektive 145

Streszczenie: Kopia i reprodukcja w sporze o Holbeina. Retrospekcja naukowo-historyczna z perspektywy krytyki obrazu. . . . 164

Albert Boesten-Stengel

Aporien der Kennerschaft. Zeichenduktus und Strichbild bei Joseph Meder und Bernhard Degenhart. 165

Streszczenie: Aporie znawstwa. Dukt linii i rysunek kreskowy u Josepha Medera i Bernharda Degenharta. 180

Uta Kaiser

Die „Geschichte der neueren deutschen Kunst“ des Athanasius Graf Raczyński (1788–1874) 183

Streszczenie: „Historia nowoczesnej sztuki niemieckiej” hrabiego Atanazego Raczyńskiego (1788–1874) 208

Susanne Müller-Bechtel

Giovanni Battista Cavalcaselle (1819–1897) – ein Blick in die Skizzenbücher eines Kenners und Vertreters der Stilgeschichte 211

Streszczenie: Giovanni Battista Cavalcaselle (1819–1897) – rzut oka na szkicowniki znawcy i przedstawiciela historii stylu 224

Ryszard Kasperowicz

Berenson and Connoisseurship – Who is Afraid of Art History? 227

Streszczenie: Berenson i znawstwo – kto się boi historii sztuki? 234

III. Große Theoretiker um 1900 und ihr Einfluss auf die Entwicklung der Disziplin; Stilgeschichte; Kunstgeschichte als Ideengeschichte / Wielcy metodolodzy około roku 1900 i ich wpływ na kształt dyscypliny; historia stylu; historia sztuki jako historia idei

Matthew Rampley

Orientalismus und Balkanismus in der Donaumonarchie.

Ein kritischer Blick auf die Wiener Schule der Kunstgeschichte. 237

Streszczenie: Orientalizm i bałkanizm w monarchii

austro-węgierskiej. Krytyczne spojrzenie na wiedeńską szkołę

historii sztuki 253

Peter Heinrich Jahn

„...statt plastischer Massengestaltung, optischer Illusionismus“.

Der Einfluss Alois Riegls auf die Beurteilung der

österreichischen Barockarchitektur 255

Streszczenie: „...optyczny iluzjonizm zamiast plastycznego

kształtowania mas”. Wpływ poglądów Aloisa Riegla na ocenę

austriackiej architektury barokowej 287

Hans H. Aurenhammer

Max Dvořák und die Revision der Mittelalter-Kunstgeschichte 291

Streszczenie: Max Dvořák i rewizja historii sztuki średniowiecza 313

Ján Bakoš

“Nominalists” versus “Realists” or “Humanists” versus

“Relativists” (Methodological Visions and Revisions within

the Vienna School) 315

Streszczenie: „Nominaliści” kontra „realiści” albo „humaniści”

kontra „relatywiści” (metodologiczne wizje i rewizje

szkoły wiedeńskiej) 347

Robert Born

Die Kunsthistoriographie in Siebenbürgen und die Wiener

Schule der Kunstgeschichte von 1850 bis 1945 349

Streszczenie: Historiografia sztuki w Siedmiogrodzie

a wiedeńska szkoła historii sztuki w latach 1850–1945. 378

Petra Schwarz

Benedetto Croce's Einfluss auf die Wiener Schule:

Die Bedeutung seiner ästhetischen Schriften für Julius

von Schlossers neo-idealistische Konzeption der Stil-

und Sprachgeschichte. 381

Streszczenie: Wpływ Benedetta Crocego na szkołę wiedeńską: znaczenie jego pism estetycznych dla neoidealistycznej koncepcji historii stylu i historii języka Juliusa von Schlossera	389
<i>Hubert Locher</i>	
Kunstabgriff und Kunstgeschichte – Schlosser, Gombrich, Warburg	391
Streszczenie: Pojęcie sztuki a historia sztuki – Schlosser, Gombrich, Warburg	409
<i>Lidia Głuchowska</i>	
„Die Nymphomanie“ und „die wilden Kräfte“ Aby Warburgs contra „das Dionysische“ Friedrich Nietzsches. Ein Versuch des systematischen Vergleichs	411
Streszczenie: „Nimfomania” i „nieokiełznane siły” Aby’ego Warburga a „pierwiastek dionizyjski” Fryderyka Nietzschego. Próba systematycznego porównania	429
<i>Barbara Uppenkamp</i>	
Ein Paradigmenwechsel in der Kunstgeschichte: Aby Warburgs ikonologische Methode und der internationale Kunsthistorikertag 1912	431
Streszczenie: Zmiana paradygmatów w historii sztuki: metoda ikonologiczna Aby’ego Warburga i międzynarodowy Kongres Historii Sztuki w roku 1912	451
<i>Sigrid Brandt</i>	
Gantner – Zucker – Brinckmann. Drei Städtebauhistoriker und die Stadt als Form	453
Streszczenie: Gantner – Zucker – Brinckmann. Trzej historycy urbanistyki a miasto jako forma	463
 IV. Kunstgeschichte und das Diktat der Politik / Historia sztuki wobec dyktatu polityki	
<i>Birte Pusback</i>	
„Denn Architektur ist Moral!“ Wilhelm Pinder und der Nationalsozialismus	467
Streszczenie: „Bo architektura to moralność!” Wilhelm Pinder i narodowy socjalizm	489
<i>Sabine Arend</i>	
Die Kunsthistorische Sektion am Institut für Deutsche Ostarbeit im besetzten Krakau (1940–1945)	491

Streszczenie: Sekcja Historii Sztuki Instytutu Niemieckiej
Pracy Wschodniej w okupowanym Krakowie (1940–1945) 518

Heinrich Dilly

Terminologisch, nicht paradigmatisch. Die (kunst)wissenschaft-
lichen „Revolutionäre“ der DDR 521

Streszczenie: Terminologicznie, nie paradygmatycznie.

„Rewolucjoniści” nauki (o sztuce) w NRD 537

Regine Dehnel

Zwischen Wahrheit und Ideologie: „Die Dame mit dem
Hermelin“ von Ruth und Max Seydewitz 539

Streszczenie: Pomiędzy prawdą a ideologią: „Dama

z gronostajem” Ruth i Maxa Seydewitzów 554

Ewa Gładkowska

Ostpreußische Bauernteppiche – Die Geschichte einer Polemik
über ihre Herkunft 557

Streszczenie: Wschodniopruskie dywany ludowe – historia

polemiki na temat ich pochodzenia. 567

IV. Anhänge / Załączniki

Personenregister / Indeks osób 573

Ortsregister / Indeks miejscowości 587